EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 12.9.2023
COM(2023) 533 final

2023/0323 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} - {SWD(2023) 313 final} -
{SWD(2023) 314 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:ssa laaditaan vuosittain noin 18 miljardia laskua, yli 500 laskua sekunnissa.[1] Luotettavat maksuvirrat ovat tarpeen EU:n talouden ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukyvyn parantamiseksi.

Tavaroita ja palveluja toimitetaan usein siten, että maksu lykätään: tavarantoimittaja (velkoja) antaa asiakkaalle (velalliselle) laskun maksamista varten maksuajan (kauppaluoton) sen jälkeen, kun tavarat on toimitettu tai sopimuksessa sovittu palvelu on tarjottu. Maksuviivästykset ovat maksuja, joita ei suoriteta sovitussa tai lakisääteisessä määräajassa. Ne vaikuttavat yrityksiin kaikilla aloilla[2] ja kaikissa jäsenvaltioissa[3] ja suhteettoman voimakkaasti pk-yrityksiin[4].

Maksuviivästysten perimmäisenä syynä on neuvotteluvoiman epäsymmetria suuren asiakkaan (velallisen) ja pienemmän toimittajan (velkojan) välillä. Tämä johtaa usein siihen, että tavarantoimittajan on hyväksyttävä kohtuuttomat maksuehdot. Velallisten kannalta maksuviivästys on houkutteleva rahoitusmuoto, joka ei maksa velalliselle mitään mutta josta aiheutuu velkojalle kustannuksia. Tätä pahentaa se, että EU:n nykyisessä oikeudellisessa kehyksessä, direktiivissä 2011/7/EU (maksuviivästysdirektiivi), ei säädetä riittävistä ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä, asianmukaisista pelotteista eikä täytäntöönpano- ja muutoksenhakumekanismeista.[5]

Maksuviivästysdirektiivin tarkistuksessa käsitellään näitä puutteita, ja perimmäisenä tavoitteena on parantaa kaikkien asianomaisten toimijoiden (viranomaisten, suuryritysten ja pk-yritysten) maksukuria ja suojella yrityksiä maksuviivästysten kielteisiltä vaikutuksilta kaupallisissa toimissa.

Maksuviivästysdirektiivin tarkistaminen on sisällytetty komission vuoden 2023 työohjelmaan Euroopan digitaalista valmiutta koskevan tavoitteen mukaisesti.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Maksukäyttäytymisen parantaminen kaupallisissa toimissa on yksi tavoitteista, joka esitetään komission tiedonannoissa ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen”[6] ja ”Pk-yritysstrategia kestävää ja digitaalista Eurooppaa varten”[7]. Tarkistus perustuu myös suosituksiin, jotka sisältyvät Fit for Future -foorumin joulukuussa 2021 antamaan lausuntoon[8] ja Euroopan parlamentin vuonna 2019 antamaan päätöslauselmaan[9]. Aloitteella edistetään

---

1 Euroopan komissio (2019). Study on the evaluation of invoicing rules of Directive 2006/112/EC. Final Report.
2 European Payment Report 2022.
3 European Payment Report 2022.
4 T., Nicolas, *Short-term financial constraints and SMEs' investment decision: evidence from the working capital channel*, Small Business Economics (2021).
5 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)
6 COM(2021) 350 final.
7 COM(2020) 103 final.
8 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)
9 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_FI.html

myös tiedonannossa ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”[10] esitettyjä tavoitteita. Tarkistuksella pyritään lisäämään kaupallisten toimien oikeudenmukaisuutta, parantamaan pk-yritysten ja toimitusketjujen häiriönsietokykyä, edistämään digitalisaation laajempaa hyödyntämistä ja parantamaan yrittäjien finanssiosaamista. Maksuviivästysdirektiivi on osa REFIT-tulostaulua[11].

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Maksuviivästysdirektiivi liittyy tiiviisti direktiiviin, joka koskee hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa (hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä koskeva direktiivi). Näiden kahden tekstin välistä oikeudellista suhdetta selitetään hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä koskevan direktiivin johdanto-osan 17 ja 18 kappaleessa ja 3 artiklan 1 kohdassa. Hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä koskeva direktiivi ei vaikuta maksuviivästysdirektiivissä säädettyihin sääntöihin, oikeussuojakeinoihin eikä seurauksiin. Maksuviivästysdirektiivin säännöksillä ei puututa maatalouselintarvikealalla sovellettaviin sääntöihin, jotka koskevat arvonjakosopimuksia, koulujakelujärjestelmään liittyviä maksuja tai tiettyjä rypäleiden, rypäleen puristemehun ja irtotavarana olevan viinin myyntiin liittyviä maksuja viinialalla.

Maksuviivästysdirektiivillä säännellään maksuja, jotka suoritetaan kaupallisissa toimissa hankintaviranomaisten ja päätoimeksisaajien välillä sekä toimeksisaajien ja alihankkijoiden välillä. Direktiivin 2014/24/EU 71 artiklan 3 kohdassa ja julkisista hankinnoista annetun direktiivin 2014/25/EU 88 artiklan 7 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta antaa säännöksiä alihankkijoille suoritettavista suorista maksuista.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 114 artikla on asianmukainen oikeusperusta tämän aloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi. SEUT-sopimuksen 114 artikla on asianmukainen oikeusperusta saman sopimuksen 26 artiklassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (kansallisten säännösten yhdenmukaistaminen).

EU:n toimia tarvitaan sen varmistamiseksi, että kaikilla jäsenvaltioilla on käytössä vähimmäissäännöt maksuviivästysten estämiseksi, asianmukaiset valvonta- ja pelotetoimenpiteet maksuviivästysten torjumiseksi sekä riittävät muutoksenhakukeinot. Tällä ehdotuksella toteutettavat EU:n kohdennetut toimet ovat sen vuoksi toissijaisuusperiaatteen mukaisia.

Nykyinen maksuviivästysdirektiivi on uudelleenlaadittu toisinto ensimmäisestä maksuviivästysdirektiivistä (direktiivi 2000/35/EY), joka perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklaan. Sen tarkistaminen kuuluu näin ollen EU:n ja sen jäsenvaltioiden hallitusten yhteiseen toimivaltaan (jaettu toimivalta).

[10] COM(2023) 168 final

[11] https://op.europa.eu/webpub/com/refit-scoreboard/en/policy/10/10-6.html

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Maksuviivästykset vaikuttavat kaikkiin jäsenvaltioihin. Jotta voidaan edistää maksujen suorittamista täsmällisesti, tarvitaan tiukkoja ja koordinoituja sääntöjä. Kaikkien 27 kansallisen ratkaisun täytäntöönpano johtaisi todennäköisesti yhdenmukaisten sääntöjen puuttumiseen, sisämarkkinoiden pirstoutumiseen ja valtioiden rajat ylittävää kaupankäyntiä harjoittavien yritysten kustannusten nousuun. EU:n toimet ovat perusteltuja, koska maksuviivästykset vaikuttavat kaikkiin kaupallisiin toimiin julkisissa hankinnoissa ja yritysten välillä niiden koosta riippumatta. Koska kyseessä on voimassa olevan EU:n lainsäädännön tarkistaminen sen säännösten vahvistamiseksi, se voidaan tehdä vain EU:n tasolla.

EU:n toimessa on vahvistettava korkoa ja korvauksia koskevia säännöksiä, laadittava selkeämmät maksuehdot yritysten välisille liiketoimille, vahvistettava valvontaa ja seurantaa koskevat säännökset ja varmistettava, että saadaan synergiaetuja suhteessa julkisia hankintoja koskevaan kehykseen.

- **Suhteellisuusperiaate**

Suunnitellussa aloitteessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yrityksille aiheutuu siitä vain sellaisia kustannuksia, jotka ovat tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja niiden tahojen välittömien tarpeiden tyydyttämiseksi, joita varten se on tarkoitettu (esim. yritykset, erityisesti pk-yritykset), jotta estetään maksuviivästykset ja edistetään täsmällisesti suoritettavia maksuja.

- **Toimintatavan valinta**

Välineeksi on valittu asetus, jolla korvataan nykyinen maksuviivästysdirektiivi. Asetuksella on monia etuja: sillä voidaan esimerkiksi puuttua maksuviivästysten rajat ylittäviin näkökohtiin. Asetuksen myötä keskeiset näkökohdat, kuten enimmäismaksuajat ja tarkistusmenettelyt, viivästyskorot ja kiinteän korvauksen määrä, ovat samat kaikkialla EU:ssa ja niitä sovelletaan sellaisenaan. Samalla jäsenvaltiot voivat antaa tiukempia säännöksiä tietyistä näkökohdista. Asetuksessa säädetään valvontaelimiä, sovittelujärjestelmiä, luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevaa koulutusta sekä kohtuuttomia sopimuskäytäntöjä ja -määräyksiä koskevista velvoitteista, mutta on jäsenvaltioiden vastuulla täydentää niitä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Uuteen asetukseen sisällytettäisiin myös ne maksuviivästysdirektiivin säännökset, joihin tarkistus ei vaikuta.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Maksuviivästysdirektiivin jälkiarvioinnissa[12] vuonna 2015 arvioitiin sen merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja EU:n tason lisäarvoa. Siinä todettiin, että direktiivi on merkityksellinen ja tehokas eikä aiheuta merkittäviä kustannuksia yrityksille tai viranomaisille. Siinä kuitenkin todettiin myös, että pelko kauppasuhteiden vahingoittumisesta estää myöhässä maksun saaneita velkojia vetoamasta direktiivissä annettuihin oikeuksiin. Fit

[12] https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1

for Future -foorumin vuonna 2021 antamassa lausunnossa[13] esitettiin kymmenen suositusta lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteistä maksuviivästysten torjumiseksi. Suositeltuihin lyhyen aikavälin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa selvästi sopimattomien menettelyjen ja kohtuuttomien lausekkeiden määrittely, todistustaakan siirtäminen velalliselle, jotta velkojien olisi helpompi osoittaa väärinkäytökset, pk-yritysten kannustaminen puolustamaan oikeuksiaan tarjoamalla neuvontaa ja tietoa maksuehdoista, maksuehtojen avoimuuden lisääminen sekä itsesääntely. Suositeltuihin pitkän aikavälin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa sopimusperusteisten maksuehtojen rajoittaminen enintään 30 päivään suuryrityksen pk-yritykselle suorittamien maksujen osalta, sähköinen laskutus ja valtion suorittama valvonta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio kuuli monenlaisia sidosryhmiä, kuten jäsenvaltioiden viranomaisia, yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, EU:n ja kansallisia elinkeinoelämän järjestöjä, yksityishenkilöitä ja akateemisia asiantuntijoita. Kuulemistoimiin sisältyivät kannanottopyyntö, julkinen kuuleminen, erityinen pk-yritysten kuuleminen (pk-yrityspaneeli), keskeisten sidosryhmien kahdenväliset haastattelut ja keskustelut jäsenvaltioiden edustajien kanssa. Saatuja tietoja hyödynnettiin ehdotuksessa.

Kannanottopyyntöön saatiin vastauksia 137 sidosryhmältä, ja julkiseen kuulemiseen saatiin 117 vastausta 12. tammikuuta ja 17. maaliskuuta 2023 välisenä aikana.[14] Pk-yrityspaneeli[15] järjestettiin 26. tammikuuta ja 16. maaliskuuta 2023 välisenä aikana, ja siihen saatiin 939 vastausta.

Komissio järjesti kahdenvälisiä kokouksia yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, edustavien keskeisten sidosryhmien kanssa.[16] Maksuviivästyksistä keskusteltiin myös 21. maaliskuuta ja 31. toukokuuta 2023 pk-yritysedustajien verkoston kokouksissa. Maksuviivästyksiä käsittelevän asiantuntijaryhmän[17] kanssa pidettiin kaksi kokousta 10. lokakuuta 2022 ja 13. tammikuuta 2023. Valtaosa sidosryhmien edustajista vahvisti, että maksuviivästykset vaikuttavat voimakkaasti yrityksiin, erityisesti pk-yrityksiin.

Lähes kaikki kuullut sidosryhmät ilmoittivat tukevansa direktiivin tarkistamista. Jotkin sidosryhmät huomauttivat kuitenkin, että tiukemmat säännöt ovat ristiriidassa eurooppalaisten yritysten sopimusvapauden kanssa. Useimmat sidosryhmät kannattivat mahdollisuutta rajoittaa maksuaikaa yritysten välisissä liiketoimissa. Suosituin vaihtoehto oli 30 päivää. Vain muutamat sidosryhmät vastustivat ajatusta maksuaikojen rajoittamisesta. Monet sidosryhmät kannattivat mahdollisuutta tarjota koulutusta luotonhallinnasta ja finanssiosaamisesta ja perustaa eurooppalainen maksujen seurantakeskus. Kuulemisessa kävi ilmi, että viivästyskorkoja ja korvauksia maksetaan harvoin. Sidosryhmät kannattivat koron maksamisen automatisointia.

---

13 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).

14 Palaute: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13665-Maksuviivastykset-EUn-saantojen-paivittaminen_fi

15 Pk-yrityspaneelin avulla komissio voi hankkia pk-yritysten näkemyksiä kohdennetusti. Paneeli järjestetään yhteistyössä komission Enterprise Europe Network -verkoston kumppaneiden kanssa.

16 Luettelo näistä kokouksista on vaikutustenarvioinnin liitteenä.

17 Komission asiantuntijaryhmien ja muiden vastaavanlaisten elinten rekisteri (europa.eu)

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Asiantuntijatietoa kerätessään ja käyttäessään komissio hyödynsi seuraavien arviointien ja kertomusten tuloksia: maksuviivästysdirektiivin jälkiarviointi[18], komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle maksuviivästysdirektiivin täytäntöönpanosta[19] (ja siihen liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja), Euroopan parlamentin päätöslauselma maksuviivästysdirektiivin täytäntöönpanosta[20] ja Fit for Future -foorumin antama lausunto maksuviivästysdirektiivistä[21].

Huomioon otettiin myös tutkimusten ja selvitysten tuloksia: the European Payment Reports[22], pk-yritysten suorituskyvyn tarkastelua koskevat raportit[23], Yhteisen tutkimuskeskuksen tutkimukset ”Late Payments and Firms”[24] ja ”Assessing the economic impact of faster payments in B2B transactions”[25] sekä Euroopan komission tutkimukset ”B2B transactions”[26] ja ”Building a responsible payment culture”[27].

Komissio on myös ottanut huomioon useita Euroopan unionin tuomioistuimen viimeaikaisia tuomioita. Asetusehdotuksessa selvennetään, että kiinteä korvaus maksetaan laskua eikä sopimusta kohden, kuten asiassa C-585/20 20. lokakuuta 2022 annetussa ennakkoratkaisussa[28] todetaan. Samassa päätöksessä tuomioistuin selvensi myös, että tavaroiden tai palvelujen tarkistus- tai hyväksymismenettely sisällytetään sopimukseen vain, jos tavaroiden tai palvelujen luonne sitä edellyttää. Asetusehdotukseen sisältyy myös 28. tammikuuta 2020 asiassa C-122/18 annettu tuomio, jonka mukaan direktiivissä jäsenvaltioille asetettu velvoite koskee sitä, että niiden viranomaiset tosiasiallisesti noudattavat direktiivissä säädettyjä maksuaikoja.[29] Lisäksi siinä täsmennetään päivämäärä, johon mennessä viivästyskorkojen kertyminen lakkaa, asiassa C-256/15 15. joulukuuta 2016 annetun ennakkoratkaisun[30] mukaisesti.

- **Vaikutustenarviointi**

Sääntelyntarkastelulautakunta tarkasteli vaikutustenarviointiraporttia 10. toukokuuta 2023 ja antoi 12. toukokuuta 2023 myönteisen lausunnon varauksin.[31] Lautakunnan esittämät

---

18 https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1

19 COM (2016) 534 final

20 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_FI.html

21 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)

22 https://www.intrum.com/publications/european-payment-report/

23 SME Performance Review (europa.eu)

24 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121059

25 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130205

26 https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c8b7391b-9b80-11e8-a408-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-103408786

27 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cb4bc1bd-1467-11ed-8fa0-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search

28 Asia C-585/20, BFF Finance Iberia SAU v. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León, tuomio annettu 20.10.2022 (EUVL C 53, 15.2.2021, s. 19), EU:C:2022:806, 42 ja 53 kohta.

29 Asia C-122/18, Euroopan komissio v. Italian tasavalta, tuomio annettu 28.1.2020, EU:C:2020:41, 53 kohta.

30 Asia C-256/15, Drago Nemec v. Republika Slovenija, tuomio annettu 15.12.2016, EU:C:2016:954, 59 kohta.

31 https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SEC_2023_313_1_IMPACT_ASSESSMENT_OPINION_EN_V2_P1_2888389.PDF
https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SWD_2023_313_1_EN_resume_impact_assessment_part1_v3.pdf

suositukset on otettu huomioon vaikutustenarvioinnin lopullisessa versiossa. Vaikutustenarvioinnissa analysoitiin eri toimintavaihtoehtoja kolmen erityistavoitteen saavuttamiseksi. Ensimmäisenä tavoitteena on ”**estää maksuviivästykset**”, ja siihen liittyvässä **toimintavaihtoehdossa 1** keskitytään kaupallisen toimen neuvotteluvaiheeseen, koska maksuviivästykset johtuvat usein sopimuksen kohtuuttomista maksuehdoista. Yritysten välisten liiketoimien osalta arvioitiin enimmäismaksuajan eri vaihtoehtoja, mukaan lukien tarkistusmenettelyn enimmäiskesto sen varmistamiseksi, että tavarat tai palvelut täyttävät sopimusvaatimukset. Lisäksi arvioitiin mahdollisuutta tarjota yleisemmin luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevaa koulutusta pk-yrityksille ja helpottaa sen saatavuutta ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä. Toisena tavoitteena on ”**edistää maksujen täsmällistä suorittamista**”, ja siihen liittyvällä **toimintavaihtoehdolla 2** pyritään torjumaan maksuviivästyksiä varmistamalla, että maksuja koskevia sääntöjä ja maksuaikoja noudatetaan, asettamalla koron ja korvauksen maksaminen pakolliseksi ja tarkistamalla kiinteän korvauksen määrää. Lisäksi arvioitiin vaihtoehtoja, jotka liittyvät täytäntöönpanon valvontaan ja synergiaetuihin suhteessa julkisiin hankintamenettelyihin. Kolmantena tavoitteena on ”**vahvistaa muutoksenhakumekanismeja, varmistaa oikeudenmukaiset maksuehdot ja lisätä yritysten vaikutusmahdollisuuksia**”, ja siihen liittyvässä **toimintavaihtoehdossa 3** keskitytään oikeudenmukaisuuteen ja tehokkaiden muutoksenhakukeinojen saatavuuteen.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto: arvioinnin mukaan kuhunkin vaihtoehtoon liittyy mahdollisia hyötyjä mutta myös riskejä, jos ne pannaan täytäntöön yksinään. Parhaaksi arvioitu toimenpidepaketti kokoaa näin ollen yhteen toimintavaihtoehtojen 1, 2 ja 3 tehokkaimmat alavaihtoehdot. Paketilla on useita etuja verrattuna kuhunkin toimintavaihtoehtoon erikseen, ja sen avulla voidaan suurelta osin poistaa kuhunkin vaihtoehtoon liittyvät riskit. Maksuaikojen rajoittaminen (toimintavaihtoehto 1 a) on todennäköisesti huomattavasti tehokkaampaa, jos siihen liittyy vahvoja valvontatoimenpiteitä ja pelotteita maksuviivästysten estämiseksi, kuten toimintavaihtoehdossa 2 a. Korkojen ja korvausten automaattisen maksamisen varoittava vaikutus lisääntyy, kun poistetaan mahdollisuus kiertää näitä säännöksiä sopimalla kohtuuttoman pitkistä maksuajoista. Toimintavaihtoehdon 3 b mukaisilla toimenpiteillä tarjotaan lisätukea paketille. Vaikutustenarvioinnissa oletetaan varovaisesti, että maksuviivästysten 35 prosentin vähennys on realistinen. Tähän on päädytty laskemalla yhteen toimintavaihtoehdon 1 mukainen 23,4 prosentin vähennys, toimintavaihtoedon 2 mukainen 17,8 prosentin vähennys ja toimintavaihtoehdon 3 mukainen 5,5 prosentin vähennys olettaen, että eri vaihtoehtojen välillä on jonkin verran päällekkäisyyttä. Säädöksen muotoon liittyvän vaihtoehdon arvioinnissa päädytään siihen, että asetus on parhaaksi arvioitu muoto.

Parhaaksi arvioitu toimenpidepaketti 1a+2a+3b
Maksuajan rajoittaminen 30 päivään yritysten välisissä liiketoimissa
Tarkistus- tai hyväksymismenettelyn keston rajoittaminen 30 päivään (ei poikkeuksia)
EU:n jäsenvaltiot helpottavat luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevan koulutuksen saatavuutta pk-yrityksille, mukaan lukien digitaaliset maksuvälineet
Viivästyskorot ovat automaattisia (”oikeutta” koskeva käsite poistetaan) ja koron kertymisen päättymispäivää selkeytetään
Jokaisesta myöhässä maksetusta liiketoimesta kiinteä korvaus, joka korotettiin 50 euroon inflaation huomioon ottamiseksi

EU:n jäsenvaltiot nimeävät elimet, jotka vastaavat lain täytäntöönpanosta ja suorittavat tutkimuksia omasta aloitteestaan tai valitusten perusteella ja joilla on valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia ja julkaista rikoksentekijöiden nimet. Digitaalisten välineiden käyttö täytäntöönpanon tehostamiseksi
Julkisia rakennusurakoita koskevissa sopimuksissa hankintaviranomaisten ja -yksiköiden on tarkistettava, että päätoimeksisaajalle suoritetut maksut on siirretty välittömille alihankkijoille
EU:n jäsenvaltiot perustavat kansallisen sovittelujärjestelmän kaupallisiin toimiin liittyvien maksuriitojen ratkaisemiseksi
EU:n jäsenvaltiot käsittelevät kohtuuttomia sopimusehtoja ja sopimattomia menettelyjä kansallisessa lainsäädännössään

Parhaaksi arvioidusta paketista aiheutuu yrityksille joitakin kertaluonteisia kustannuksia. Siitä, että maksuaika rajoitetaan 30 päivään ja koronmaksusta tehdään pakollista, aiheutuu kertaluonteisia mukautumiskustannuksia, kun vakioehdot on päivitettävä vastaamaan enimmäismaksuaikoja (56,1 miljoonaa euroa) ja korvausmaksuja (243 miljoonaa euroa). Jos molemmat toimintavaihtoehdot kuitenkin hyväksytään yhdessä, molemmat muutokset voidaan tehdä yhdellä mukautuksella (243 miljoonaa euroa). Parhaaksi arvioidusta paketista aiheutuu velallisille korvausten automaattiseen maksamiseen liittyviä toistuvia täytäntöönpanokustannuksia (228,3 miljoonaa euroa korkoja, 3,23 miljardia euroa maksuja) – mistä on kuitenkin välitöntä hyötyä velkojille – ja sakkoihin liittyviä toistuvia täytäntöönpanokustannuksia (136,8 miljoonaa euroa). Nämä kustannukset vältetään kokonaan, jos yritykset noudattavat sääntöjä ja suorittavat maksut ajoissa. Taloudellinen kokonaishyöty on positiivinen, koska yritysten kassavirroista tulee ennustettavampia ja helpommin hallittavia. Julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten päätoimeksisaajien hallinnolliset kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että ne toimittavat tositteen maksujen suorittamisesta alihankkijoille, ovat 2,2 miljoonaa euroa koko EU:ssa.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto hyödyttää viranomaisia monin tavoin. Suurin hyöty johtuu maksuviivästysten odotetusta yleisestä vähenemisestä, mikä merkitsee konkurssien ja niihin liittyvien julkisista varoista maksettavien kustannusten vähenemistä. Hallinnolliset sakot, joita kansalliset valvontaelimet voivat periä myöhässä maksavilta yrityksiltä ja joiden määräksi arvioidaan 136,8 miljoonaa euroa, voivat myös auttaa kattamaan valvontaelinten kustannukset. Viranomaisten pitäisi myös saada hyötyä toimintavaihtoehdossa 3b tarkoitetuista sovittelujärjestelmistä sekä suoraan (jos viranomainen haluaa sopia riita-asian tavarantoimittajan kanssa) että välillisesti (oikeusjärjestelmään kohdistuvan rasitteen kevenemisen kautta).

Viranomaisille aiheutuu joitakin kustannuksia. Luotonhallintaan sekä finanssi- ja digiosaamiseen liittyvän koulutuksen tarjoaminen aiheuttaa joitakin mukautuskustannuksia riippuen siitä, miten jäsenvaltiot järjestävät tukensa, minkä vuoksi lopullista kustannusarviota ei voida antaa. Toistuvat täytäntöönpanokustannukset viranomaisten ja yritysten välisissä liiketoimissa automaattisesti maksetuista koroista ovat arviolta 37,2 miljoonaa euroa vuodessa ja korvauksista 0,53 miljardia euroa. Nämä kustannukset voidaan välttää suorittamalla maksut ajoissa. Vakiosopimusehtojen tarkistamisesta niin, että niihin sisällytetään uudet korvausmaksut, aiheutuvat kustannukset ovat 10 euroa elintä kohti (toimintavaihtoehto 2). Jäsenvaltioiden, joissa ei ole valvontaelimiä tai sovittelujärjestelmiä, on perustettava ne ja pidettävä niitä yllä. Tästä aiheutuu toistuvia täytäntöönpanokustannuksia, joiden arvioidaan olevan 60–65 miljoonaa euroa vuodessa (valvontaelimet) ja 10–40 miljoonaa euroa vuodessa (sovittelupalvelut) koko EU:ssa. Sen tarkistaminen, että julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten alihankkijoille maksetaan ajoissa julkisia hankintoja koskevien direktiivien

mukaisesti, jätetään jäsenvaltioiden harkintavaltaan, jolloin mahdolliset toistuvat täytäntöönpanokustannukset eivät edellytä lisäresursseja.

Tällä aloitteella edistetään useiden kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Sillä edistetään välillisesti talouskasvua ja luodaan näin parempi liiketoimintaympäristö sisämarkkinoilla (kestävän kehityksen tavoite 8). Sidosryhmien kuulemisissa on vahvistunut, että maksuviivästys on suurin ahdistuksen ja stressin syy ja heikentää luottamusta markkinoihin. Luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevan koulutuksen tarjonnan ja sen saatavuuden lisääminen parantaa laadukasta koulutusta (kestävän kehityksen tavoite 4). Tällä tarkistuksella edistetään kestävän kehityksen tavoitteen 9 saavuttamista lisäämällä oikeudenmukaisuutta, parantamalla pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoituspalveluja, myös kohtuuhintaista luottoa, ja helpottamalla niiden integroitumista arvoketjuihin ja markkinoille. Tarkistus on 30. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 ilmastoneutraaliustavoitteiden mukainen.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotetulla asetuksella yksinkertaistetaan asioita siten, että maksuviivästysten torjuntaan sovelletaan yhdenmukaista ja sitovaa lähestymistapaa, jota sovelletaan kaikenkokoisiin yrityksiin ilman pk-yrityksiä koskevia poikkeuksia. Kaikki toimenpiteet on suunniteltu pk-yrityksiä silmällä pitäen, mutta niistä hyötyvät viime kädessä kaikenkokoiset yritykset. Koska maksuviivästykset vaikuttavat kuitenkin enemmän mikroyrityksiin kuin muihin pk-yrityksiin, odotetut hyödyt toteutuvat todennäköisemmin 0–9 työntekijän yrityksissä, joiden suorituskyky paranee.

Yksinkertaistamisesta saatavat hyödyt johtuvat tiukkojen ja yhdenmukaisten maksuaikojen asettamisesta, mikä vähentää aikaa vieviä neuvotteluja. Maksuaikojen rajoittaminen vähentää pienten markkinatoimijoiden kokemaa ”pelkotekijää”, sillä ne hyväksyvät tällä hetkellä usein kohtuuttomia maksuehtoja toimiessaan suurempien markkinatoimijoiden kanssa. Vähintään 30 prosentin EU:n pk-yrityksistä odotetaan hyötyvän suoraan tästä säännöksestä. Maksuajan rajoittamisen yhdistettynä muihin estäviin tekijöihin (esim. korkojen ja (suurempien) korvausten maksaminen automaattisesti) pitäisi vähentää myöhässä maksettujen laskujen määrää ja vähentää merkittävästi kustannuksia, jotka liittyvät myöhässä maksajien jahtaamiseen liittyviin toimiin ja kuluneeseen aikaan. Yritysten on arvioitu käyttävän maksuviivästysten hoitamiseen vuodessa viisi henkilötyöpäivää Saksassa ja yli 15 päivää Espanjassa.[32] Erittäin varovaistenkin oletusten perusteella maksuviivästyksiä estämällä EU27-maiden taloudessa voitaisiin säästää 27,4 miljoonaa työtuntia vuodessa, mikä vastaa 5 845,4:ää miljoonaa euroa.

Maksuajan ja tarkistusmenettelyn keston rajoittaminen auttaa parantamaan kassavirtojen ennustettavuutta. Ehdotuksella myös jaetaan taloudellinen rasite ja kustannukset uudelleen oikeudenmukaisin ehdoin varmistamalla, että kukin yritys maksaa likviditeettitarpeistaan. Tällä hetkellä pienten tai heikommassa markkina-asemassa olevien yritysten on hallinnollisesti työlästä saada rahoitusta kustannuksilla, joissa otetaan huomioon niiden riskitaso. Samalla maksuviivästykset antavat yrityksille, jotka ovat vähemmän riskialttiissa tilanteessa ja joille rahoituksen saaminen on helpompaa ja edullisempaa, helpon tavan saada kaupallista luottoa.

[32] https://www.sage.com/en-gb/blog/wp-content/uploads/sites/10/2017/12/Domino-Effect-Late-Payments-Research-Sage.pdf

Lisäksi ehdotuksella helpotetaan yritysten mahdollisuuksia puolustaa oikeuksiaan parantamalla tehokkaiden muutoksenhakukeinojen saatavuutta sovittelun avulla. Tällä hetkellä oikeudellinen menettely on ainoa käytettävissä oleva vaihtoehto, joka on usein kallis ja aikaa vievä. Sovittelu antaisi yrityksille mahdollisuuden säästää vuosittain 27 miljoonaa euroa, kun ne välttäisivät oikeuskäsittelyt.

- **Vaikutukset kilpailukykyyn**

Ehdotuksella on todennäköisesti myönteinen vaikutus hintoihin ja kustannuksiin sekä innovaatiokilpailukykyyn. Kun kassavirta on suurempi, vakaampi ja ennustettavampi, yritysten maksuvalmius paranee ja ne voivat investoida innovointiin tai siirtää kustannusten alenemisen kuluttajille. Rahoituskustannukset laskevat, kun pankit rahoittavat suoraan omien asiakkaidensa riskejä. Ehdotetulla aloitteella myös tehtäisiin liiketoiminnan harjoittamisen edellytyksistä aiempaa ennakoitavampia, mikä johtaisi suotuisampaan liiketoimintaympäristöön. Sen odotetaan hyödyttävän kaikkia markkinatoimijoita mutta vaikuttavan enemmän pk-yrityksiin kuin suuriin yrityksiin. Suuret yritykset maksavat myöhässä todennäköisemmin kuin pk-yritykset, joten niille aiheutuu todennäköisemmin joitakin parhaaksi arvioidussa toimintavaihtoehdossa yksilöityjä kustannuksia.

Kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulmasta tuonti- tai vientitoimintaa harjoittavat yritykset kohtaavat väistämättä eroavuuksia maksuaikojen pituudessa (velkojen ja saatavien välillä). Yritysten on hallittava näistä eroavuuksista aiheutuvia riskejä esimerkiksi sopimalla kansainvälisten kumppaneidensa kanssa sopimukseen sovellettavasta laista, jossa määritellään, mikä osapuoli ottaa kyseiset riskit. Tämän jälkeen kyseisen osapuolen tehtävänä on löytää asianmukainen tapa eroavuuden rahoittamiseen. Tässä oletetaan, että kaupan rahoittajat (esimerkiksi käteisennakolla, rembursseilla, avoimella tililuotolla tai komissiokaupalla[33]) vastaavat markkinaehdoin riskeihin, mukaan lukien maksamatta jättämisen riski. Nämä kaupan rahoitusratkaisut rajoittavat merkittävästi vaikutuksia, joita maksuajan rajoittamisen pakollisella käyttöönotolla on.

Myös riskin siitä, että yritykset valitsevat kansainvälisissä liiketoimissa järjestelmällisesti pitkät maksuajat EU:n ulkopuolisten maiden lainsäädännön mukaisesti horjuttaakseen niitä yrityksiä, jotka edellyttävät EU:n sääntöjen noudattamista, on arvioitu olevan vähäinen. Monissa EU:n kumppanimaissa, kuten Kanadassa, Yhdysvalloissa, Turkissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, sovelletaan jo maksuviivästyksiä koskevaa lainsäädäntöä. Tämä skenaario ei ole toteutunut EU:ssa, jossa jotkin maat, kuten Alankomaat, ovat antaneet maksuista tiukempaa lainsäädäntöä kuin toiset.

- **Tieto- ja viestintätekniikan kehityksen huomioon ottaminen**

Kun maksuviivästysdirektiivi tuli voimaan, digitaalisia välineitä käytettiin huomattavasti vähemmän. Direktiivin kymmenen täytäntöönpanovuoden aikana digitalisaatio on vaikuttanut syvällisesti yhteiskunnan kaikkiin osa-alueisiin, myös siihen, miten yrityksiä johdetaan ja miten yritykset viestivät tai markkinoivat tuotteitaan ja palvelujaan. Tämän ehdotuksen toimenpiteet sopivat tähän nykymuottiin ja ovat näin ollen ”oletusarvona digitaalisuus” -periaatteen mukaisia.

Digitaalisilla välineillä ja ratkaisuilla on merkittävä rooli joissakin ehdotetuissa toimenpiteissä, ja ne vaikuttavat niiden toteutettavuuteen ja kustannustehokkuuteen. Tämä

[33] https://www.trade.gov/methods-payment

koskee velvoitetta nimetä maksusääntöjen täytäntöönpanosta vastaavat elimet. Jäsenvaltioita pyydetään myös kannustamaan pk-yrityksiä käyttämään digitaalisia välineitä, joiden avulla maksaminen on nopeampaa, ja helpottamaan niiden mahdollisuuksia saada finanssiosaamista ja luotonhallintaa koskevaa koulutusta, myös digitaalisten maksuvälineiden käyttöä koskevaa koulutusta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella tuetaan perusoikeuskirjan elinkeinovapautta koskevan 16 artiklan täytäntöönpanoa. Täsmällisesti suoritetut maksut lisäävät luottamusta markkinoihin ja kannustavat yrittäjyyteen.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella odotetaan olevan joitakin talousarviovaikutuksia jäsenvaltioihin. Tätä vaikutusta kuvataan vaikutustenarvioinnin asianomaisessa jaksossa.

Ehdotuksella ei odoteta olevan mitään vaikutuksia EU:n talousarvioon. Nykyinen EU:n maksujen seurantakeskus[34] voisi tukea ehdotuksen seurantaa hyödyntämällä olemassa olevia resursseja.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Aloitteen onnistumista mitataan seuraavien tavoitteiden saavuttamisen perusteella:

- vähennetään 35 prosenttia niiden yritysten osuutta, jotka pitävät maksuviivästyksiä ongelmana (edistystä mitataan vuonna 2022 tehdyn Access to Finance of Enterprises -kyselystä saadun vertailuarvon perusteella kaikkien yritysten osalta: tavoitteena on 28 prosenttia ja perustaso on 43 prosenttia);
- vähennetään 35 prosenttia kussakin kokoluokassa niiden yritysten osuutta, jotka pitävät maksuviivästyksiä ongelmana (edistystä mitataan vuonna 2022 tehdyn Access to Finance of Enterprises -kyselystä saadun vertailuarvon perusteella kokoluokkien osalta: tavoitteena on 26–31 prosenttia ja perustaso on 40–47 prosenttia).

Komissio seuraa ja arvioi toimintavaihtoehtojen vaikutuksia maksuviivästyksiin neljän vuoden kuluttua ehdotetun asetuksen voimaantulosta. EU:n sääntöjen soveltamista ja niiden vaikutusta voitaisiin seurata jäsenvaltioiden omasta aloitteestaan laatimissa vuosikertomuksissa, joita täydennetään kolmansien osapuolten laatimilla yksityisen sektorin raporteilla. Tällaiset raportit sisältävät yleensä yksityiskohtaisia tietoja maksujen suorittamisesta yritysten välisissä liiketoimissa jäsenvaltioissa ja EU:n sääntöjen noudattamisesta sekä valvontaviranomaisten toiminnasta (esimerkiksi vastaanotettujen valitusten ja käynnistettyjen tutkimusten määrästä). Komission ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi keskusteltava vuosikertomuksista. Nykyinen EU:n maksujen seurantakeskus voisi myös tarvittaessa antaa tukea aihekohtaisten raporttien muodossa.

[34] https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/late-payment-directive/eu-payment-observatory_en#:~:text=The%20EU%20Observatory%20of%20Payments,commercial%20transactions%20in%20the%20EU.

Vaikutustenarvioinnin liitteessä 24 on lisätietoja, mukaan lukien viitteellinen luettelo mahdollisista seurantaindikaattoreista.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen **1 artiklassa** (Soveltamisala) vahvistetaan nykyinen soveltamisala ja selvennetään, että asetusta ei sovelleta kuluttajien kanssa käytävään kauppaan liittyviin maksuihin, vahingonkorvauksena suoritettuihin maksuihin eikä maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena oleviin velkoihin liittyviin maksuihin, mukaan lukien menettelyt, joihin sovelletaan velkojen uudelleenjärjestelyä. Nykyisessä maksuviivästysdirektiivissä mainitaan kaikki nämä poikkeukset, mutta uudessa tekstissä selvennetään asiaa kokoamalla ne yhteen 1 artiklaan.

Ehdotuksen **2 artiklassa** (Määritelmät) säilytetään suurin osa nykyisen direktiivin määritelmistä ja lisätään uusia määritelmiä, jotka koskevat ’hyväksymis- tai tarkistamismenettelyä’, ’velallista’ ja ’velkojaa’.

Ehdotuksen **3 artikla** (Maksuajat) on tiukempi kuin nykyisen direktiivin 3 ja 4 artikla, koska siinä rajoitetaan maksuaika ja hyväksymis- tai tarkistusmenettelyn kesto enintään 30 päivään ja poistetaan kaikki viittaukset selvästi sopimattomien menettelyjen ja kohtuuttomien ehtojen käsitteeseen.

Nykyisen direktiivin 4 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt terveydenhuollon ja taloudellista toimintaa harjoittavien viranomaisten 60 päivän enimmäismaksuaikaa koskevat poikkeukset poistetaan.

Artiklassa selitetään, että tämän asetuksen säännökset eivät rajoita kansallisessa lainsäädännössä mahdollisesti säädettyjä lyhyempiä määräaikoja.

Ehdotuksen **4 artikla** (Maksut alihankkijoille julkisissa hankinnoissa) on uusi säännös, jolla tuetaan maksujen siirtämistä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten hankintaketjussa alaspäin siten, että päätoimeksisaajaa vaaditaan todistamaan, että välittömille alihankkijoille on maksettu.

Ehdotuksen **5 artikla** (Viivästyskorko) on uusi säännös. Se perustuu nykyisen direktiivin 3 ja 4 artiklan säännöksiin, ja siinä selvennetään, että viivästyskorot erääntyvät automaattisesti, kun tarvittavat edellytykset täyttyvät. Siinä edellytetään myös, että velallinen antaa velkojalle kaikki tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että lasku voidaan hyväksyä. Tässä uudessa 5 artiklassa selvennetään myös, että oikeuskäytännön mukaisesti viivästyskorkoa kertyy, kunnes pääoma on maksettu.

Ehdotuksen **6 artikla** (Viivästyskoron määrä) on uusi. Sillä yhdenmukaistetaan viivästyskoron määrä.

Ehdotuksen **7 artikla** (Maksuaikataulut) vastaa nykyisen direktiivin 5 artiklaa.

Ehdotuksen **8 artikla** (Korvaus perintäkuluista) vastaa nykyisen direktiivin 6 artiklaa. Siinä mukautetaan kiinteä korvaus inflaatioon ja selvennetään, että tämä kiinteä korvaus maksetaan jokaisesta yksittäisestä liiketapahtumasta, joka maksetaan myöhässä.

Ehdotuksen **9 artikla** (Pätemättömät sopimusehdot ja menettelyt) on uusi. Sillä korvataan nykyisen direktiivin 7 artikla. Siinä poistetaan ’selvästi kohtuuttoman tai sopimattoman’ käsite ja vahvistetaan luettelo asetuksen nojalla pätemättömistä menettelyistä.

Ehdotuksen **10 artikla** (Omistuksenpidätys) vastaa nykyisen direktiivin 9 artiklaa.

Ehdotuksen **11 artikla** (Avoimuus) vastaa nykyisen direktiivin 8 artiklaa.

Ehdotuksen **12 artikla** (Riidattomien saatavien perintämenettelyt) vastaa nykyisen direktiivin 10 artiklaa.

Ehdotuksen **13 artikla** (Valvontaviranomaiset) on uusi. Siinä todetaan, että jäsenvaltioiden on nimettävä asetuksen täytäntöönpanon valvonnasta vastaavat kansalliset viranomaiset, joiden on tehtävä yhteistyötä komission ja muiden asiaankuuluvien kansallisten valvontaviranomaisten kanssa.

Ehdotuksen **14 artikla** (Valvontaviranomaisten valtuudet) on uusi. Siinä luetellaan valtuudet, jotka valvontaviranomaisilla on oltava, jotta ne voivat varmistaa asetuksen täytäntöönpanon valvonnan.

Ehdotuksen **15 artikla** (Valitukset ja luottamuksellisuus) on uusi. Siinä vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä velkojat ja velkojien järjestöt voivat valittaa maksuviivästyksistä, sekä valvontaviranomaisten velvoitteet valitusten osalta.

Ehdotuksen **16 artikla** (Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu) on uusi. Sillä edistetään tehokkaiden ja riippumattomien vaihtoehtoisten riidanratkaisumekanismien vapaaehtoista käyttöä, jotta velkojien ja velallisten väliset riidat voidaan ratkaista nopeammin vahingoittamatta niiden kaupallista suhdetta.

Ehdotuksen **17 artikla** (Digitaaliset välineet sekä luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskeva koulutus) on uusi. Sen tavoitteena on varmistaa digitaalisten välineiden käyttö asetuksen täytäntöönpanossa ja edistää luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevaa koulutusta pk-yrityksille maksuviivästysten vähentämiseksi.

Ehdotuksen **18 artikla** (Kertomus) vastaa nykyisen direktiivin 11 artiklaa, ja siinä todetaan, että komissio raportoi asetuksen täytäntöönpanosta neljän vuoden kuluttua sen voimaantulosta.

Ehdotuksen **19 artikla** (Kumoaminen) vastaa nykyisen direktiivin 13 artiklaa mukautettuna asetukseen.

Ehdotuksen **20 artikla** (Voimaantulo ja soveltaminen) vastaa nykyisen direktiivin 14 artikla mukautettuna asetukseen.

2023/0323 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[1],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Sisämarkkinoilla talouden toimijat toimittavat useimmat tavarat ja palvelut muille talouden toimijoille ja viranomaisille maksun lykkäämisen periaatteella siten, että toimittaja antaa asiakkaalleen aikaa laskun maksamiseen osapuolten sopimuksen mukaisesti tai sen mukaan kuin toimittajan laskussa on mainittu taikka laissa säädetty.

(2) Monet talouden toimijoiden välisiin tai talouden toimijoiden ja viranomaisten välisiin kaupallisiin toimiin liittyvät maksut suoritetaan myöhemmin kuin sopimuksessa tai yleisissä kaupallisissa ehdoissa taikka lainsäädännössä on määrätty.

(3) Maksuviivästykset vaikuttavat suoraan likviditeettiin ja kassavirtojen ennustettavuuteen ja lisäävät näin käyttöpääomatarpeita ja vaarantavat yrityksen ulkoisen rahoituksen saatavuuden. Tämä puolestaan vaikuttaa kilpailukykyyn, vähentää tuottavuutta, johtaa irtisanomisiin, lisää maksukyvyttömyyden ja konkurssien todennäköisyyttä ja muodostaa merkittävän esteen kasvulle. Maksuviivästysten haitalliset vaikutukset leviävät toimitusketjuihin, sillä maksuviivästys siirtyy usein tavarantoimittajille. Nämä kielteiset seuraukset vaikuttavat voimakkaasti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, jäljempänä ’pk-yritykset’, jotka ovat riippuvaisia säännöllisistä ja ennakoitavista käteisvirroista. Maksuviivästykset ovat näin ollen ongelma unionin taloudelle niiden kielteisten taloudellisten ja yhteiskunnallisten seurausten vuoksi.

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EY) N:o 805/2004[2], (EY) N:o 1896/2006[3], (EY) N:o 861/2007[4] ja (EU) N:o 1215/2012[5] helpotetaan jo

[1] EUVL C […], […], s. […].

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 805/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 15).

maksuviivästyksiä koskevia oikeuskanteita, mutta on tarpeen antaa täydentäviä säännöksiä, jotta voidaan ehkäistä maksuviivästyksiä kaupallisissa toimissa.

(5) Yrityksillä olisi oltava mahdollisuus käydä kauppaa kaikkialla sisämarkkinoilla sellaisin ehdoin, ettei rajatylittäviin toimiin liity suurempia riskejä kuin kotimaan myyntiin. Jos kotimaan kauppaan ja rajat ylittävään kauppaan sovelletaan huomattavasti keskenään erilaisia sääntöjä, kilpailu vääristyy.

(6) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/7/EU[6] vahvistetaan säännöt kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta. Euroopan parlamentti yksilöi vuonna 2019 useita puutteita kyseisessä direktiivissä. Kestävää ja digitaalista Eurooppaa koskevassa pk-yritysstrategiassa[7] kehotettiin takaamaan pk-yrityksille toimintaympäristö, jossa ei esiinny maksuviivästyksiä, ja vahvistamaan direktiivin 2011/7/EU täytäntöönpanoa. Fit for Future -foorumi toi vuonna 2021 lausunnossaan esiin kyseisen direktiivin täytäntöönpanon kannalta kriittisiä kysymyksiä. Näissä aloitteissa yksilöidyt suurimmat puutteet liittyvät monitulkintaisiin säännöksiin, jotka koskevat ”selvästi kohtuuttomia” maksuaikoja yritysten välisissä liiketoimissa, sopimattomia maksukäytäntöjä sekä hyväksymis- ja tarkistamismenettelyjen määräaikoja, sekä kiinteään korvaukseen, maksuehtoja koskeviin epäsuhtaisiin sääntöihin viranomaisten ja yritysten välisissä sekä yritysten välisissä liiketoimissa, enimmäismaksuajan puutteeseen yritysten välisissä liiketoimissa, noudattamisen ja täytäntöönpanon valvonnan puutteeseen, tiedon epäsymmetrian torjumiseen tarkoitettujen välineiden puutteeseen, sellaisten välineiden puutteeseen, joiden avulla velkojat voivat ryhtyä toimiin velallisiaan vastaan, ja synergian puutteeseen julkisia hankintoja koskevan kehyksen kanssa.

(7) Näiden puutteiden korjaamiseksi direktiivi 2011/7/EU olisi korvattava.

(8) Olisi annettava säännöksiä maksuviivästysten estämiseksi kaupallisissa toimissa, jotka koostuvat tavaroiden toimittamisesta tai palvelujen suorittamisesta korvausta vastaan, riippumatta siitä, suoritetaanko ne yritysten välillä vai yritysten ja hankintaviranomaisten/-yksiköiden välillä, kun viimeksi mainitut ovat velallisia, koska nämä hankintaviranomaiset/-yksiköt suorittavat huomattavan määrän maksuja yrityksille.

(9) Julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin sekä rakennus- ja teknisiin töihin kohdistuu varsin usein aivan liian pitkiä maksuaikoja ja viivästyksiä. Sen vuoksi tätä asetusta olisi sovellettava myös näihin toimiin.

(10) Tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä kuluttajien kanssa käytävä kauppa, vahingonkorvauksena suoritetut maksut, mukaan lukien vakuutusyhtiöiden suorittamat maksut, sekä maksuvelvoitteet, jotka voidaan peruuttaa, lykätä tai joista voidaan luopua maksukyvyttömyys- tai uudelleenjärjestelyn, mukaan lukien Euroopan

---

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1896/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta (EUVL L 399, 30.12.2006, s. 1).

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 861/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 1).

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/7/EU, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta (EUVL L 48, 23.2.2011, s. 1).

7 COM(2020) 103 final.

parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1023[8] mukaiset ennaltaehkäisevät uudelleenjärjestelyt, nojalla tai yhteydessä.

(11) Maksuviivästys on sopimusrikkomus, joka on velallisen kannalta taloudellisesti houkutteleva alhaisen tai puuttuvan viivästyskoron tai hitaan muutoksenhakumenettelyn vuoksi. Päättäväinen siirtyminen täsmälliseen maksukulttuuriin, jossa maksuviivästykseen liittyvää koronperintäoikeutta ei voida sulkea pois, on tarpeen tämän suuntauksen muuttamiseksi ja maksuviivästysten ehkäisemiseksi. Sopimusperusteiset maksuajat olisi näin ollen rajoitettava 30 kalenteripäivään sekä yritysten välisissä että viranomaisten ja yritysten välisissä toimissa, joissa velallinen on viranomainen.

(12) Maksuajan tarkoitukselliseen lykkäämiseen käytetään usein hyväksymis- tai tarkistusmenettelyjä, joilla varmistetaan, että toimitetut tavarat tai palvelut ovat sopimuksen vaatimusten mukaisia, sekä laskun oikeellisuuden ja vaatimustenmukaisuuden tarkistamista. Niiden sisällyttämisen sopimukseen olisi sen vuoksi oltava objektiivisesti perusteltua kyseisen sopimuksen erityisluonteen tai sen tiettyjen ominaisuuksien vuoksi.[9.] Sen vuoksi olisi oltava mahdollista määrätä tällaisesta tarkistus- tai hyväksymismenettelystä sopimuksessa vain, jos siitä säädetään kansallisessa lainsäädännössä tarpeen mukaan tavaroiden tai palvelujen erityisluonteen vuoksi. Jotta vältetään se, että hyväksymis- tai tarkistusmenettelyä käytetään maksuajan pidentämiseen, sopimuksessa olisi selkeästi kuvattava tällaisen menettelyn yksityiskohdat, mukaan lukien sen kesto. Samasta syystä velallisen olisi aloitettava tarkistus- tai hyväksymismenettely välittömästi sen jälkeen, kun se on vastaanottanut velkojalta kaupallisen toimen kohteena olevat tavarat ja/tai palvelut, riippumatta siitä, onko velkoja laatinut laskun tai vastaavan maksuvaatimuksen. Jotta tämän asetuksen tavoitteiden saavuttaminen ei vaarantuisi, on aiheellista vahvistaa hyväksymis- tai tarkistusmenettelyn enimmäiskesto.

(13) Tämä asetus ei saisi rajoittaa lyhyempiä määräaikoja, joista voidaan säätää kansallisessa lainsäädännössä ja jotka ovat velkojan kannalta edullisempia.

(14) Julkisilla hankinnoilla voi olla merkittävä rooli maksujen suorittamisen parantamisessa. Sen vuoksi julkisia hankintoja koskevan politiikan ja sääntöjen sekä täsmällisesti suoritettavia maksuja koskevien tavoitteiden välistä synergiaa olisi lisättävä. Erityisesti julkisissa rakennustöissä päätoimeksisaaja ei useinkaan maksa alihankkijoille ajoissa, vaikka hankintaviranomaiset tai -yksiköt olisivat suorittaneet sopimusmaksut sille, mikä voi aiheuttaa vahingollisen dominoefektin toimitusketjussa. Sen vuoksi on aiheellista, että toimeksisaajat toimittavat hankintaviranomaisille ja -yksiköille todisteen maksuista, jotka ne ovat suorittaneet välittömille alihankkijoilleen.

(15) Unionin lainsäädännön johdonmukaisuuden varmistamiseksi tässä asetuksessa olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2014/23/EU[10],

---

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1023, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 18).

9 Asia C-585/20, BFF Finance Iberia SAU v. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León, tuomio annettu 20.10.2022 (EUVL C 53, 15.2.2021, s. 19), EU:C:2022:806, 53 kohta.

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

2014/24/EU[11], 2014/25/EU[12] ja 2009/81/EY[13] annettuja ’hankintaviranomaisten’ ja hankintayksiköiden’ määritelmiä.

(16) Viivästyneen maksun korko olisi laskettava päiväkohtaisesti yksinkertaisena korkona. Viivästyskorko maksetaan erääntyneen määrän lisäksi. Velallisen katsotaan vapautuneen velvoitteistaan vasta, kun velkoja saa maksun erääntyneestä määrästä, mukaan lukien vastaavat korot ja kiinteä korvaus. Viivästyskoron kertymisen olisi jatkuttava siihen asti, että erääntynyt määrä on maksettu velkojalle.

(17) Velkojalla ei pitäisi olla mahdollisuutta luopua oikeudestaan saada viivästyskorkoa, koska viivästyskoroilla on kaksi tehtävää: ne korvaavat osan velkojalle viivästymisestä aiheutuneesta vahingosta ja toimivat seuraamuksena velallisen sopimusrikkomuksesta. Jotta velkoja saisi helpommin korkoja ja korvauksia maksuviivästysten tapauksessa, sillä olisi oltava oikeus saada ne automaattisesti, paitsi jos maksuviivästys ei johdu velallisesta.

(18) Velkojien on tarpeen saada kohtuullinen korvaus viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista maksuviivästysten ehkäisemiseksi. Näihin kustannuksiin olisi sisällyttävä hallintokulujen periminen ja maksuviivästyksestä aiheutuneiden sisäisten kustannusten korvaaminen, ja ne olisi laskettava yhteen viivästyskoron kanssa jokaisesta yksittäisestä kaupallisesta toimesta, joka on maksettu myöhässä, kuten unionin tuomioistuin on todennut[14]. Kiinteä vähimmäiskorvaus perintäkuluista olisi määrättävä ilman, että tämä rajoittaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamista, joiden nojalla kansallinen tuomioistuin voi tuomita velkojalle korvausta velallisen maksuviivästykseen liittyvästä lisävahingosta.

(19) Maksut olisi voitava suorittaa erissä tai porrastetusti. Kukin yksittäinen maksuerä tai maksu olisi kuitenkin suoritettava sovituin ehdoin, ja siihen olisi sovellettava tässä asetuksessa säädettyjä maksuviivästyssääntöjä.

(20) Sisäisten perintäkulujen kattamiseen tarkoitetun kiinteän korvauksen lisäksi velkojalla olisi oltava oikeus kohtuulliseen korvaukseen myös muista perintäkuluista, jotka aiheutuvat velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin olisi sisällytettävä velkojille esimerkiksi lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä aiheutuvat kulut.

(21) Sopimusvapauden väärinkäyttöä velkojan vahingoksi olisi vältettävä. Jos sopimuslauseke tai käytäntö, joka koskee maksupäivää tai -ehtoja, maksua tai viivästyskorkoa, perintäkulujen korvaamista, tarkistus- tai hyväksymismenettelyn keston pidentämistä taikka laskun lähettämisen tarkoituksellista lykkäämistä tai estämistä, ei ole tämän asetuksen mukainen, sen olisi oltava mitätön.

---

11 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

12 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

13 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

14 Asia C-585/20, *BFF Finance Iberia SAU v. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León*, tuomio annettu 20.10.2022, ECLI:EU:C:2022:806.

(22) Jotta voidaan tehostaa toimia, joiden tarkoituksena on estää velkojien vahingoksi koituva sopimusvapauden väärinkäyttö, organisaatioiden, jotka on virallisesti tunnustettu velkojien edustajiksi tai joilla on oikeutettu peruste edustaa yrityksiä, olisi voitava saattaa asia kansallisen tuomioistuimen tai hallintoelimen käsiteltäväksi maksuviivästysten estämiseksi.

(23) Jotta voidaan taata erääntyneen määrän maksaminen kokonaan, on tärkeää varmistaa, että myyjällä säilyy omistusoikeus tavaroihin, kunnes ne on kokonaan maksettu, jos myyjä ja ostaja ovat nimenomaan sopineet omistuksenpidätyksestä ennen tavaroiden toimittamista.

(24) Tämän asetuksen moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi on tärkeää huolehtia tässä asetuksessa säädettyjen oikeuksien ja velvoitteiden avoimuudesta. Oikean korkokannan soveltamisen varmistamiseksi on tärkeää, että jäsenvaltiot ja komissio julkistavat sovellettavat korot.

(25) Maksuviivästyksiä koskevilla seuraamuksilla voi olla ennalta ehkäisevä vaikutus ainoastaan, jos niihin liittyy muutoksenhakumenettelyjä, jotka ovat velkojan kannalta nopeita ja tehokkaita. Riitauttamattomia saatavia koskevien asianmukaisten perintämenettelyjen olisi sen vuoksi oltava kaikkien unioniin sijoittautuneiden velkojien käytettävissä.

(26) Tämän asetuksen noudattamisen helpottamiseksi ja varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi nimettävä sen täytäntöönpanon valvonnasta vastaavat viranomaiset, jotka suorittavat tehtävänsä puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti ja varmistavat yksityisyritysten ja viranomaisten yhdenvertaisen kohtelun. Näiden valvontaviranomaisten olisi tehtävä tutkimuksia omasta aloitteestaan ja toimittava valitusten johdosta, niillä olisi oltava valtuudet muun muassa määrätä seuraamuksia ja niiden olisi julkaistava päätöksensä säännöllisesti. Täytäntöönpanon valvonnan tehostamiseksi jäsenvaltioiden olisi lisäksi käytettävä digitaalisia välineitä mahdollisuuksien mukaan.

(27) Helppojen ja helposti saatavilla olevien muutoksenhakukeinojen varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi edistettävä tehokkaan ja riippumattoman vaihtoehtoisen riitojenratkaisumekanismin vapaaehtoista käyttöä maksuriitojen ratkaisemiseksi kaupallisissa toimissa.

(28) Laskut toimivat maksuvaatimusten perusteena, ja ne ovat tavaroiden toimittamiseen ja palvelujen suorittamiseen liittyvien toimien arvoketjussa tärkeitä asiakirjoja muun muassa maksuajan määrittämisen kannalta. On tärkeää edistää järjestelmiä, jotka antavat oikeusvarmuuden laskujen tarkasta vastaanottamispäivästä muun muassa käytettäessä sähköistä laskutusta, jossa laskujen vastaanottaminen voisi tuottaa sähköistä todistusaineistoa ja joka kuuluisi osittain neuvoston direktiivin 2006/112/EY[15] ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/55/EY[16] laskutusta koskevien säännösten soveltamisalaan.

(29) Yritysten, erityisesti pk-yritysten, tosiasiallinen pääsy luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevaan koulutukseen voi vaikuttaa merkittävästi maksuviivästysten vähenemiseen, optimaalisten kassavirtojen ylläpitämiseen,

---

15 Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1).

16 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/55/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa (EUVL L 133, 6.5.2014, s. 1).

maksukyvyttömyysriskin vähentämiseen ja kasvupotentiaalin lisäämiseen. Pk-yrityksillä ei kuitenkaan usein ole valmiuksia investoida tällaiseen koulutukseen, ja tällä hetkellä on saatavilla hyvin vähän koulutusta ja koulutusmateriaalia, jossa keskitytään lisäämään pk-yritysten tietämystä luottojen ja laskujen hallinnasta. Sen vuoksi on aiheellista säätää, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että pk-yritysten saatavilla on luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskevaa koulutusta, mukaan lukien digitaalisten välineiden käyttö täsmällisesti suoritettavia maksuja varten.

(30) Tietyt tämän asetuksen säännökset liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/633[17] säännöksiin. Direktiivien 2011/7/EU ja (EU) 2019/633 välistä suhdetta selitetään direktiivin (EU) 2019/633 johdanto-osan 17 ja 18 kappaleessa ja 3 artiklan 1 kohdassa. Koska tämä asetus korvaa direktiivin 2011/7/EU, se ei saisi vaikuttaa direktiivissä (EU) 2019/633 vahvistettuihin sääntöihin, mukaan lukien säännökset, joita sovelletaan koulujakelujärjestelmän yhteydessä suoritettuihin maksuihin[18], arvonjakosopimuksiin[19] ja tiettyihin rypäleiden, rypäleen puristemehun ja irtotavarana olevan viinin myyntiin liittyviin maksuihin viinialalla[20], lukuun ottamatta määräaikoja, joita sovelletaan pilaantumattomien maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden toimituksia koskeviin enimmäismaksuaikoihin. Tämä asetus ei kuitenkaan estä jäsenvaltioita ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa maatalous- ja elintarvikealalla sovellettavia kansallisia säännöksiä, joissa säädetään tiukemmista maksuehdoista tai maksuaikojen erilaisesta laskemisesta, määräajan alkamispäivästä sekä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden toimittajiin sovellettavista tarkistus- ja hyväksymismenettelyistä, jotka ovat velkojan kannalta edullisempia.

(31) Tämän asetuksen tavoitteena on kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää näin yritysten ja erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä. Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa näitä tavoitteita, koska kansallisten ratkaisujen täytäntöönpano johtaisi todennäköisesti yhdenmukaisten sääntöjen puuttumiseen, sisämarkkinoiden pirstoutumiseen ja valtioiden rajat ylittävää kaupankäyntiä harjoittavien yritysten kustannusten nousuun. Näin ollen nämä tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Tämän vuoksi unioni voi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisia toimenpiteitä. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

(32) Jotta kaikilla asianomaisilla toimijoilla olisi riittävästi aikaa ottaa käyttöön tämän asetuksen noudattamisen edellyttämät järjestelyt, sen soveltamista olisi lykättävä. Velkojien paremman suojan varmistamiseksi tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan kuitenkin kaupallisiin toimiin, jotka on maksettava tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen, vaikka asianomainen sopimus olisi allekirjoitettu ennen sen soveltamispäivää,

---

17 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/633, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 59).

18 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671), 23 artikla.

19 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671), 172 a artikla.

20 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671), 147 a artikla.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla
Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan maksuihin, jotka suoritetaan yritysten välisissä tai yritysten ja viranomaisten välisissä liiketoimissa, joissa velallinen on viranomainen, ja jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen tarjoamiseen korvausta vastaan, jäljempänä ’kaupalliset toimet’.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen tarjoamiseen sisältyvät julkisten rakennusurakoiden sekä talonrakennus- ja maa- ja vesirakennustöiden suunnittelu ja toteuttaminen.

3. Tätä asetusta ei sovelleta seuraaviin maksuihin:

   a) maksut kuluttajien kanssa suoritetuista liiketoimista;

   b) vahingonkorvauksena suoritetut maksut, vakuutusyhtiöiden suorittamat maksut mukaan luettuina;

   c) maksut, jotka johtuvat velvoitteista, jotka voidaan peruuttaa, lykätä tai joista voidaan luopua maksukyvyttömyysmenettelyn tai uudelleenjärjestelymenettelyn, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1023[21] mukaiset ennaltaehkäisevät uudelleenjärjestelymenettelyt, nojalla tai niihin liittyen.

4. Tämä asetus ei 3 artiklan 1 kohtaa lukuun ottamatta vaikuta direktiivin (EU) 2019/633 säännöksiin.

2 artikla
Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) ’yrityksellä’ organisaatiota, joka harjoittaa itsenäisesti taloudellista tai ammatillista toimintaa, sen muodosta ja rahoitustavasta riippumatta;

2) ’viranomaisella’ direktiivin 2014/23/EU 6 artiklan 1 kohdassa, direktiivin 2014/24/EU 2 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa tai direktiivin 2014/25/EU 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyä hankintaviranomaista;

3) ’maksuviivästyksellä’ maksua, jota ei suoriteta 3 artiklassa säädetyn sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa;

4) ’erääntyneellä määrällä’ summaa, joka olisi pitänyt maksaa 3 artiklan mukaisen sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa ja johon sisältyvät laskussa tai vastaavassa maksuvaatimuksessa eritellyt sovellettavat verot, tullit tai maksut;

5) ’täytäntöönpanoasiakirjalla’ kaikkia tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen antamia päätöksiä, tuomioita tai maksumääräyksiä, yksityisiä

[21] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1023, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 18).

asiakirjoja tai muita asiakirjoja, myös väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoisia, jotka koskevat maksun suorittamista välittömästi tai maksuerissä ja joiden nojalla velkoja voi saada saatavansa perittyä velalliselta pakkotäytäntöönpanolla;

6) ’omistuksenpidätyksellä’ sopimukseen perustuvaa järjestelyä, jossa myyjällä säilyy omistusoikeus kyseessä oleviin tavaroihin, kunnes kauppahinta on maksettu kokonaisuudessaan;

7) ’hyväksymis- tai tarkistusmenettelyllä’ menettelyä, jolla varmistetaan, että toimitetut tavarat tai suoritetut palvelut ovat sopimuksen vaatimusten mukaisia;

8) ’velallisella’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai viranomaista, joka on velvollinen maksamaan toimitetusta tavarasta tai tarjotusta palvelusta;

9) ’velkojalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai viranomaista, joka on toimittanut tavaroita tai tarjonnut palveluja velalliselle.

3 artikla
Maksuajat

1. Maksuaika kaupallisissa toimissa saa olla enintään 30 kalenteripäivää siitä päivästä, jona velallinen on vastaanottanut laskun tai vastaavan maksuvaatimuksen, edellyttäen, että velallinen on vastaanottanut tavarat tai palvelut. Tätä maksuaikaa sovelletaan sekä yritysten välisiin että viranomaisten ja yritysten välisiin kaupallisiin toimiin. Samaa maksuaikaa sovelletaan myös direktiivin (EU) 2019/633 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan toisessa luetelmakohdassa ja 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettujen pilaantumattomien maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden säännölliseen ja epäsäännölliseen toimitukseen, jolleivät jäsenvaltiot säädä tällaisille tuotteille lyhyemmästä maksuajasta.

2. Kansallisessa lainsäädännössä voidaan poikkeuksellisesti säätää hyväksymis- tai tarkistusmenettelystä ainoastaan, jos se on ehdottoman välttämätöntä tavaroiden tai palvelujen erityisluonteen vuoksi. Tässä tapauksessa sopimuksessa on kuvattava yksityiskohtaiset tiedot hyväksymis- tai tarkistusmenettelystä, myös sen kestosta.

3. Jos sopimuksessa määrätään 2 kohdan mukaisesta hyväksymis- tai tarkistusmenettelystä, kyseinen menettely saa kestää enintään 30 kalenteripäivää siitä päivästä, jona velallinen on vastaanottanut tavarat tai palvelut, vaikka kyseiset tavarat tai palvelut toimitetaan ennen laskun tai vastaavan maksuvaatimuksen esittämistä. Tässä tapauksessa velallisen on aloitettava hyväksymis- tai tarkistusmenettely välittömästi saatuaan velkojalta kaupallisen toimen kohteena olevat tavarat ja/tai palvelut. Maksuaika saa olla enintään 30 kalenteripäivää tällaisen menettelyn päättymisestä.

4. Edellä 1 kohdassa säädetty maksuaika on enimmäismaksuaika, eikä se rajoita kansallisessa lainsäädännössä mahdollisesti säädettyä lyhyempää maksuaikaa.

4 artikla

Maksut alihankkijoille julkisissa hankinnoissa

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU ja 2009/81/EY[22] soveltamisalaan kuuluvien julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten osalta toimeksisaajien on toimitettava kyseisissä direktiiveissä tarkoitetuille hankintaviranomaisille tai -yksiköille todisteet siitä, että ne ovat tapauksen mukaan maksaneet hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuville välittömille alihankkijoilleen tässä asetuksessa säädetyissä määräajoissa ja siinä säädetyin edellytyksin. Todiste voi olla toimeksisaajan antama kirjallinen vakuutus, ja toimeksisaajan on toimitettava se hankintaviranomaiselle tai -yksikölle ennen maksupyyntöä tai viimeistään yhdessä maksupyynnön kanssa.

2. Jos hankintaviranomainen tai -yksikkö ei ole saanut 1 kohdassa tarkoitettua todistetta tai jos sillä on tietoa päätoimeksisaajan välittömille alihankkijoilleen suorittaman maksun viivästymisestä, hankintaviranomaisen tai -yksikön on ilmoitettava asiasta viipymättä oman jäsenvaltionsa valvontaviranomaiselle.

5 artikla

Viivästyskorko

1. Jos maksu viivästyy, velallinen on velvollinen maksamaan viivästyskorkoa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa maksuviivästyksestä.

2. Velallisen on automaattisesti maksettava velkojalle viivästyskorkoa ilman, että velkojan tarvitsee lähettää muistutusta, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

   a) velkoja on täyttänyt sopimusvelvoitteensa ja lakisääteiset velvoitteensa;

   b) velallinen on vastaanottanut laskun tai vastaavan maksuvaatimuksen;

   c) velkoja ei ole saanut laskussa tai vastaavassa maksupyynnössä ilmoitettua erääntynyttä määrää 3 artiklassa säädetyn sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa.

3. Velkoja ei voi luopua oikeudestaan saada viivästyskorkoa.

4. Laskun tai vastaavan maksupyynnön vastaanottamispäivään ei sovelleta velallisen ja velkojan välistä sopimusta.

5. Velallisen on toimitettava velkojalle kaikki asiaankuuluvat tiedot sen varmistamiseksi, että velallinen hyväksyy ja käsittelee velkojan laskun tai vastaavan maksupyynnön heti sen vastaanottamisen jälkeen.

6. Jos 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, viivästyskoron kertyminen alkaa seuraavista tapahtumista viimeisemmästä:

   a) velallinen vastaanottaa laskun tai vastaavan maksuvaatimuksen;

   b) velallinen vastaanottaa tavarat tai palvelut.

7. Viivästyskorkoa kertyy siihen asti, että erääntynyt määrä on maksettu.

---

[22] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta.

6 artikla

Viivästyskoron määrä

1. Viivästyskorko on viitekorko korotettuna 8 prosenttiyksiköllä.

2. Jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, on varmistettava, että viitekorko vastaa jompaakumpaa seuraavista:

   a) korko, jota Euroopan keskuspankki soveltaa perusrahoitusoperaatioihinsa;

   b) vaihtuvakorkoisten huutokauppamenettelyjen tuloksena Euroopan keskuspankin viimeisimpiin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa marginaalikorkoa;

3. Jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, viitekorko on kyseisen jäsenvaltion keskuspankin määräämä korko.

4. Kunkin vuoden ensimmäisellä puoliskolla sovellettava viitekorko on saman vuoden tammikuun 1 päivänä määritetty korko. Kunkin vuoden toisella puoliskolla sovellettava viitekorko on saman vuoden heinäkuun 1 päivänä määritetty korko.

7 artikla

Maksuajat

Jos maksu suoritetaan laadittujen maksuaikataulujen mukaisesti maksuerissä eikä mitään maksueristä makseta sovittuun päivämäärään mennessä, 5 artiklassa tarkoitettu viivästyskorko lasketaan erääntyneen määrän perusteella. Tällöin on maksettava myös korvaus 8 artiklan mukaisesti.

8 artikla

Perintäkulujen korvaaminen

1. Jos viivästyskorko tulee maksettavaksi 5 artiklan mukaisesti, velallisen on automaattisesti maksettava velkojalle perintäkuluista kiinteä korvaus, joka on 50 euroa jokaista yksittäistä kaupallista toimea kohti.

2. Velallisen on maksettava 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä korvaus velkojalle korvauksena velkojan omista perintäkuluista ilman, että velkojan tarvitsee lähettää muistutusta.

3. Velkoja ei voi luopua oikeudestaan saada 1 kohdassa säädettyä kiinteää korvausta.

4. Velkojalla on oikeus saada velalliselta 1 kohdassa tarkoitetun kiinteän korvauksen lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät kiinteän korvauksen ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä.

5. Tämän artiklan soveltaminen ei rajoita velkojan oikeutta saada muita korvauksia.

9 artikla

Pätemättömät sopimusehdot ja menettelyt

1. Seuraavat sopimusehdot ja menettelyt ovat pätemättömiä:

   a) määritetään maksuaika 3 artiklan vastaisesti;

   b) suljetaan pois velkojan oikeus tai rajoitetaan velkojan oikeutta saada 5 artiklassa säädettyä viivästyskorkoa tai 8 artiklassa säädettyä korvausta perintäkuluista;

c) pidennetään tarkistus- tai hyväksymismenettelyn kestoa 3 artiklan 3 kohdassa säädettyä määräaikaa pidemmäksi;

d) viivästytetään tahallisesti laskun lähettämistä tai estetään se.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että on olemassa riittävät ja tehokkaat keinot 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusehtojen ja menettelyjen lopettamiseksi.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuihin keinoihin on kuuluttava organisaatioiden, jotka on virallisesti tunnustettu velkojien edustajiksi tai joilla on oikeutettu peruste edustaa yrityksiä, mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoelimen käsiteltäväksi.

10 artikla
Omistuksenpidätys

Velkoja säilyttää omistusoikeuden tavaroihin, kunnes ne on kokonaan maksettu, jos velkoja ja velallinen ovat nimenomaan sopineet omistuksenpidätyksestä ennen tavaroiden toimittamista.

11 artikla
Avoimuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava tässä asetuksessa säädettyjen oikeuksien ja velvoitteiden avoimuus, muun muassa julkistamalla sovellettava viivästyskorko.

2. Komissio asettaa internetissä julkisesti saataville jäsenvaltioissa sovellettavat viivästyskorot.

12 artikla
Riidattomien saatavien perintämenettelyt

1. Velkojien on saatava muun muassa nopeutetun menettelyn avulla ja velan määrästä riippumatta täytäntöönpanoasiakirja 90 kalenteripäivän kuluessa kanteen tai hakemuksen jättämisestä tuomioistuimelle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle, jos velkaa tai menettelyä ei ole riitautettu.

2. Laskettaessa 1 kohdassa tarkoitettua määräaikaa huomioon ei oteta

a) asiakirjojen tiedoksiantoon tarvittavaa aikaa;

b) velkojan mahdollisesti aiheuttamia viivästyksiä.

3. Tämä artikla ei rajoita asetuksen (EY) N:o 1896/2006 säännösten soveltamista.

13 artikla
Valvontaviranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi viranomainen, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanon valvonnasta, jäljempänä ’valvontaviranomainen’.

2. Valvontaviranomaisten on tarpeen mukaan toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maksumääräaikoja noudatetaan.

3. Valvontaviranomaisten on toimittava tiiviissä yhteistyössä keskenään ja komission kanssa ja annettava toisilleen vastavuoroista apua tutkimuksissa, jotka ulottuvat valtioiden rajojen yli.

4. Valvontaviranomaisten on koordinoitava toimintaansa muiden sellaisten viranomaisten kanssa, jotka vastaavat muun unionin tai kansallisen lainsäädännön täytäntöönpanon valvonnasta, myös tietojenvaihtovelvoitteiden kautta.

5. Valvontaviranomaisten on toimitettava maatalous- ja elintarvikealan maksuviivästyksiä koskevat vastaanotetut valitukset direktiivin (EU) 2019/633 mukaisille toimivaltaisille valvontaviranomaisille.

14 artikla
Valvontaviranomaisten valtuudet

1. Valvontaviranomaisilla on oltava tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat resurssit ja asiantuntemus, ja niillä on oltava valtuudet

   a) panna vireille ja suorittaa tutkimuksia omasta aloitteestaan tai valituksen perusteella;

   b) vaatia velkojia ja velallisia toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot kaupallisissa toimissa tapahtuvia maksuviivästyksiä koskevien tutkimusten suorittamiseksi;

   c) suorittaa ennalta ilmoittamattomia paikalla tehtäviä tarkastuksia osana tutkimuksiaan;

   d) tehdä päätöksiä, joissa todetaan tämän asetuksen rikkominen ja vaaditaan velallista maksamaan viivästyskorkoa 5 artiklan mukaisesti tai vaaditaan velallista maksamaan velkojalle korvaus 8 artiklan mukaisesti;

   e) määrätä sakkoja ja muita seuraamuksia ja välitoimia rikkomuksesta vastuussa oleville henkilöille tai aloittaa menettely tällaisten seuraamusten ja välitoimien määräämiseksi;

   f) vaatia velallista lopettamaan rikkominen;

   g) julkaista d, e ja f alakohdassa tarkoitetut päätöksensä.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle nämä säännökset ja toimenpiteet [… mennessä/viipymättä] ja kaikki niitä koskevat myöhemmät muutokset viipymättä.

15 artikla
Valitukset ja luottamuksellisuus

1. Velkojat voivat osoittaa valitukset joko sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, johon ne ovat sijoittautuneet, tai sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, johon velallinen on sijoittautunut. Valvontaviranomaisella, jolle valitus on osoitettu, on oltava toimivalta valvoa asetuksen täytäntöönpanoa.

2. Organisaatioilla, jotka on virallisesti tunnustettu velkojien edustajiksi tai joilla on oikeutettu peruste edustaa yrityksiä, on oltava oikeus tehdä valitus 13 artiklassa tarkoitetuille valvontaviranomaisille yhden tai useamman jäsenensä pyynnöstä tai tarvittaessa yhden tai useamman jäsenjärjestönsä jäsenen pyynnöstä, jos kyseiset jäsenet katsovat, että tämän asetuksen rikkominen on vaikuttanut niihin.

3. Jos valituksen tekijä sitä pyytää, valvontaviranomaisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet valituksen tekijän henkilöllisyyden suojaamiseksi asianmukaisesti. Valituksen tekijän on yksilöitävä tiedot, joita se pyytää käsiteltävän luottamuksellisesti.

4. Valituksen vastaanottavan valvontaviranomaisen on ilmoitettava valituksen tekijälle kohtuullisen ajan kuluessa valituksen vastaanottamisesta, miten se aikoo toteuttaa valituksen käsittelyn.

5. Jos valvontaviranomainen katsoo, että valituksen tutkimiseen ei ole riittäviä perusteita, sen on ilmoitettava valituksen tekijälle päätöksensä syistä kohtuullisen ajan kuluessa valituksen vastaanottamisesta.

6. Jos valvontaviranomainen katsoo, että valituksen tutkimiseen on riittävät perusteet, sen on pantava vireille, suoritettava ja saatettava päätökseen valituksen tutkinta kohtuullisessa ajassa.

7. Jos valvontaviranomainen toteaa, että velallinen on rikkonut tätä asetusta, sen on vaadittava velallista lopettamaan laiton menettely.

16 artikla

Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu

1. Jäsenvaltioiden on edistettävä tehokkaiden ja riippumattomien vaihtoehtoisten riitojenratkaisumekanismien vapaaehtoista käyttöä velallisten ja velkojien välisten riitojen ratkaisemiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velkojien oikeutta tehdä 15 artiklan mukaisia valituksia sekä 13, 14 ja 15 artiklassa säädettyjä valvontaviranomaisten velvoitteita ja valtuuksia.

2. Maksuviivästyksiä koskevien riitojen vaihtoehtoisilla riidanratkaisumekanismeilla on kannustettava riidan osapuolia löytämään ratkaisu itse, ja niiden on oltava nopeita, tehokkaita ja kustannustehokkaita niin, että samalla säilytetään osapuolten välinen luottamus.

17 artikla

Digitaaliset välineet sekä luotonhallintaa ja finanssiosaamista koskeva koulutus

1. Jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan käytettävä digitaalisia välineitä tämän asetuksen täytäntöönpanon tehokkaaseen valvontaan.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pienten ja keskisuurten yritysten saatavilla on luotonhallintavälineitä ja finanssiosaamista koskevaa koulutusta, mukaan lukien digitaalisten välineiden käyttö täsmällisesti suoritettavia maksuja varten.

18 artikla

Kertomus

Komissio antaa viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [julkaisutoimisto: lisätään päivämäärä, joka on 4 vuotta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta

19 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2011/7/EU.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

20 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2. Sitä sovelletaan [...] päivästä [...]kuuta [...] [julkaisutoimisto: lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

3. Tämän asetuksen soveltamispäivän jälkeen toteutettuihin kaupallisiin toimiin sovelletaan tämän asetuksen säännöksiä, myös silloin, kun niiden perustana oleva sopimus on tehty ennen kyseistä päivää.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*